

Республика Татарстан
**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ ПОСЕЛКА
ГОРОДСКОГО ТИПА ДЖАЛИЛЬ
САРМАНОВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА**

ул.Ахмадиева, д.26, п.Джалиль, 423368
Телефон: (85559) 31-0-99, факс: 31-0-97
E-mail: POSSOVETD@mail.ru

Татарстан Республикасы
**САРМАН
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
ЖӘЛИЛ ШӘҺӘР
ТИБЫНДАГЫ ПОСЕЛОК
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

Ахмадиев урамы, 26 йорт, Жәлил поселогы, 423368
Телефон: (85559) 31-0-99, факс: 31-0-97
E-mail: POSSOVETD@mail.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
31.10.2025 ел

КАРАР
№124

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының
«Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенң коммуналь
инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131 номерлы Федераль законның 17 статьясындагы 1 өлешенң 6.1 пункты нигезендә, РФ Хөкүмәтенң «жирлекләрнең, шәһәр округларының коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» 2013 елның 14 июнендәге 502 номерлы карары (2023 елның 28 ноябрэндәге редакциясе), Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының шәһәр тибындагы Жәлил поселогы башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Шәһәр тибындагы Жәлил поселогы» муниципаль берәмлегенң коммуналь инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны «Татарстан Республикасының хокукий мәғлүматның рәсми порталында» халыкка житкерергә (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының шәһәр тибындагы Жәлил поселогы башкарма комитеты житәкчесе урынбасарына йөкләргә.

Сарман муниципаль районы
Жәлилшәһәртибындагыпоселогы
башкарма комитеты житәкчесе

И.Ф. Галлямов

**Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районының
«Шәһәр тибындагы Жәлил поселогы»
муниципаль берәмлегенә коммуналь
инфраструктурасын комплекслы үстерү
программасы
2025-2035 елларга**

Татарстан Республикасы
 Сарман муниципаль
 районының шәһәр
 тибындагы Жәлил
 поселогы башкарма
 комитеты карары белән
 расланды
 31.10.2025 ел, № 124

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программа исеме	Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Шәһәр тибындагы Жәлил поселогы» муниципаль берәмлекнең коммуналь инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы 2025-2035 еллар
Программаны эшләү өчен нигез	Сарман муниципаль районының шәһәр тибындагы Жәлил поселогы башкарма комитеты житәкчесенен «пгт. Жәлил " коммуналь челтәрләрнең сыйфатлы хезмәт күрсәтүләре һәм норматив сыйфатлы эчәр су белән житәрлек күләмдә, шул нигездә халыкның сәламәтлеген яхшырту һәм социаль-икътисадый вәзгыятьне савыктыру.
Программаны төп эшләүчеләр	ТР Сарман муниципаль районының шәһәр тибындагы Жәлил поселогы башкарма комитеты
Программаның заказчысы	ТР Сарман муниципаль районының шәһәр тибындагы Жәлил поселогы башкарма комитеты
Программаның төп чараларын башкаручылар	ТР Сарман муниципаль районының шәһәр тибындагы Жәлил поселогы башкарма комитеты, районның коммуналь комплексы оешмалары, башка оешмалар
Программаның максатлары	Авыл жирлегә халкын коммуналь челтәрләрнең сыйфатлы хезмәт күрсәтүләре һәм норматив сыйфатлы эчәр су белән житәрлек күләмдә тәмин итү; шул нигездә халыкның сәламәтлегә торышын яхшырту; муниципаль берәмлек территориясендә социаль-экологик хәлне савыктыру " пгт. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Жәлил» исемле китабы.
Программаның бурычлары	- әлеге программа максатларына ирешү өчен финанс, матди-техник ресурсларны, житештерү потенциалын берләштерү; - үзәкләштерелгән су белән тәмин итү объектларында су сыйфаты күрсәткечләренен санитария нормалары таләпләренә туры килүен тәмин итү өчен гомуми төзелеш эшләре үткәру;

	- ташландык суларны агызу объектларында гомуми төзелеш эшләрән башкару; - суны экономияле тотуга юнәлдерелгән чаралар үткәрү; - торак пунктларда автоном су чыганаclarында су әзерләү һәм зарарсызландыру технологияләрән кертү эшен дәвам итү - торак пунктларда төче су ятмаларын барлау һәм скважиналарны төзекләндерү - суүткәргеч челтәрләрән һәм су белән тәмин итү системаларын реконструкцияләү.
Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2025 – 2035 еллар
Программаны финанслауга ихтыяж күләмнәре	Эшләнгән программа нигезендә
Программаның үтәлешен тикшереп торуны оештыру	Эшләнгән программа нигезендә
Көтелгән нәтижәләр	Жирлекнең коммуналь инфраструктурасын модернизацияләү һәм яңарту, эксплуатация чыгымнарын киметү; кеше тормышына яңый торган авария хәлләре килеп чыгу сәбәпләрән бетерү, әйләнә-тирә мохитнең экологик торышын яхшырту. Су белән тәмин итүне һәм ташландык суларны агызуны үстерү: - су белән тәмин итүнең ышанычлылығын арттыру; экологик иминлекне арттыру; - эчә торган суның сыйфаты параметрларының билгеләнгән нормативларга туры килүе; - су югалту дәрәжәсен 5 кә кадәр киметү%; - бер продукциягә эксплуатация чыгымнарын киметү. Көнкүреш калдыкларын утильләштерү: - жирлек территориясендә санитария хәлен яхшырту; экологик торышны яхшырту; - көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын оештыруны, утильләштерүне һәм эшкәртүне тәмин итү. Газ белән тәмин итүне үстерү: - кулланучыларны газ белән тәмин итү. Электр белән тәмин итүне үстерү: - кулланучыларны электр белән тәмин итү хезмәте белән тәмин итү.

Әлеге программада кулланыла торган төп төшенчэләр

Әлеге программада түбәндәге төп төшенчэләр кулланыла:

1) коммуналь комплекс оешмасы-жылылык, су белән тәмин итүне, ташландык суларны агызуны һәм чистартуны тәмин итү максатларында товарлар житештерү (хезмәтләр күрсәтү) өчен файдаланыла торган (файдаланыла торган) инженерлык инфраструктурасын эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручы һәм (яисә) каты көнкүреш объектларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган объектларны эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручы барлык оештыру-хокукий рәвешләрендәге юридик зат калдыклар;

2) инженерлык инфраструктурасы-муниципаль берәмлекләр территорияләре чикләрендә урнашкан (тулысынча яисә өлешчә) һәм шушы муниципаль берәмлекләрнең кулланучылар ихтияжлары өчен билгеләнгән Жылылык, су белән тәмин итү, ташландык суларны агызу һәм чистарту өлкәсендә файдаланыла торган житештерү һәм мөлкәт объектлары, шул исәптән торба үткәргечләр, электр тапшыру линияләре һәм башка объектлар жыелмасы;

3) каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган объектлар-каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен турыдан-туры файдаланыла торган объектлар;

4) коммуналь комплекс оешмасының житештерү программасы - әлеге оешманың жылылык, су белән тәмин итү, ташландык суларны агызу һәм чистарту, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өлкәсендә аның тарафыннан товарлар житештерүне (хезмәтләр күрсәтүне) тәмин итү буенча эшчәнлек программасы, ул әлеге оешма тарафыннан файдаланыла торган инженерлык инфраструктурасын һәм (яисә) утильләштерү өчен файдаланыла торган объектларны реконструкцияләү чараларын үз эченә ала (каты көнкүреш калдыкларын күмү) (алга таба шулай ук-житештерү программасы);

5) муниципаль берәмлекнең коммуналь инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы - каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган коммуналь инфраструктураны һәм объектларны төзү һәм модернизацияләү программасы, ул әлеге системаларны һәм объектларны торак һәм сәнәгать төзелеше ихтияжлары нигезендә үстерүне, кулланучылар өчен житештерелә торган товарларның (күрсәтелә торган хезмәтләрнең) сыйфатын яхшыртуны, муниципаль берәмлек территориясендә экологик хәлне яхшыртуны тәмин итә (алга таба - инженерлык инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы);

6) коммуналь инфраструктураны үстерү буенча коммуналь комплекс оештыруның инвестиция программасы-коммуналь комплексны оештыру өчен жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә торган, коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасын гамәлгә ашыру максатларында көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган коммуналь инфраструктура һәм объектлар төзүне һәм (яисә) модернизацияләүне финанслау программасы (алга таба шулай ук-инвестиция программасы);

7) коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифлар - коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә

тарифларга өстәмэләрне исәпкә алмыйча, алар житештерә торган товарлар (күрсәтелә торган хезмәтләр) өчен коммуналь комплекс оешмалары белән исәп-хисаплар башкарыла торган һәм кулланучылар өчен бәягә (тарифка) кертелә торган бәя ставкалары;

8) кулланучылар өчен бәяләр (тарифлар) - кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмэләрне исәпкә алмыйча, су белән тээмин итүне, ташландык суларны агызуны һәм чистартуны, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерүне (күмүне) тээмин итү максатларында товарлар житештерүне (хезмәтләр күрсәтүне) тээмин итүче коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларны үз эченә алган бәя ставкалары;

9) яңа төзелә торган (реконструкцияләнә торган) күчемсез мөлкәт объектларын (биналарны, төзелмэләрне, корылмаларны, башка объектларны) коммуналь инфраструктурага тоташтыру тарифы-күрсәтелгән күчемсез мөлкәт объектларын инженер-техник тээмин итү чөлтәрләренә тоташтыру өчен түләүне барлыкка китерә торган бәя ставкасы (алга таба-коммуналь инфраструктура системасына тоташтыру тарифы);

10) коммуналь комплексны оештыруның коммуналь инфраструктурага тоташтыруга тарифы - коммуналь комплексны оештыру өчен билгеләнә торган һәм коммуналь комплексны оештыруның инвестиция программасын финанслау өчен кулланыла торган бәя ставкасы (алга таба шулай ук-коммуналь комплексны оештыруның тоташтыруга тарифы);

11) инженер-техник тээмин итү чөлтәрләренә тоташтырган өчен түләү - бина, төзелеш, корылма, башка объект төзүне гамәлгә ашыручы затлар кертә торган түләү, шулай ук бинаны, төзелешне, корылманы, башка объектны реконструкцияләүне гамәлгә ашыручы затлар кертә торган түләү, әгәр элгә реконструкция реконструкцияләнә торган бинаның, корылманың куллану йөкләнешен арттыруга китерсә, корылма, башка объект (алга таба шулай ук - тоташтыру өчен түләү);

12) кулланучылар өчен бәягә (тарифка) өстәмә - кулланучыларның коммуналь комплекс оешмалары белән исәп - хисап ясаганда исәпкә алына торган, коммуналь комплекс оешмаларының инвестиция программаларын финанслау максатларында билгеләнә торган һәм аның гомуми күләме коммуналь инфраструктураны үстерү буенча инвестиция программаларын гамәлгә ашыручы коммуналь комплекс оешмаларының товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга өстәмә суммасына туры килә торган бәя ставкасы (алга таба шулай ук-кулланучылар өчен бәягә (тарифка) өстәмә);

13) коммуналь комплексны оештыру товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга өстәмә-кулланучылар өчен бәягә (тарифка) өстәмә нигезендә коммуналь комплексны оештыру өчен билгеләнә торган бәя ставкасы ул житештерә торган товарлар (күрсәтелә торган хезмәтләр) өчен күрсәтелгән оешма белән исәп-хисаплар ясаганда исәпкә алына һәм коммуналь комплексны оештыруның инвестиция программасын финанслау өчен кулланыла;

14) тарифлар һәм өстәмэләр - коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә Тарифлар, инженерлык инфраструктурасына тоташтыруга тарифлар, коммуналь комплекс оешмаларының тоташтыруга тарифлары, шулай ук Коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә

тарифларга өстәмэләр һәм кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) Федераль «коммуналь комплекс оешмаларының тарифларын жайга салу нигезләре турында» 2004 елның 30 декабрендәге 210-ФЗ номерлы законы (2005 елның 26 декабрендәге Федераль закон редакциясендә) No 184-ФЗ) һәм Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан раслана торган кагыйдәләр белән;

15) коммуналь комплексны оештыруның житештерү программасы һәм инвестиция программасы үтәлешен мониторинглау-коммуналь комплексны оештыруның житештерү программасы һәм инвестиция программасы үтәлеше турындагы мәгълүматны, шулай ук каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган коммуналь инфраструктураның һәм объектларның торышы һәм үсеше турындагы мәгълүматны вакытлыча жыю һәм анализлау;

16) коммуналь комплекс оешмалары товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрен кулланучыларның файдалана алуы - кулланучылар өчен бәяләрне (тарифларны) һәм кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмәләрне исәпкә алып, коммуналь комплекс оешмаларының тиешле товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрен кулланучыларның сатып алу һәм түләү мөмкинлегә;

17) жылылык, су белән тәмин итү, су агызу, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өлкәсендә коммуналь комплекс оешмалары товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрен кулланучылар-шартнамә буенча электр һәм жылылык энергиясен, суны, каты көнкүреш калдыкларын агызу һәм утильләштерү (күмү) буенча хезмәт күрсәтүләргә үз хужалык - көнкүреш һәм (яисә) житештерү ихтияжлары өчен сатып алучы затлар (алга таба-кулланучылар). Торак секторында жылылык, су белән тәмин итү, су агызу, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өлкәсендә күрсәтелгән оешмаларның товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрен кулланучылар булып:

а) күпфатирлы йортларда-әлеге күпфатирлы йорттагы урыннардан файдаланучы затларга коммуналь хезмәтләр күрсәтү өчен югарыда күрсәтелгән товарларны һәм хезмәт күрсәтүләргә сатып алучы торак милекчеләре ширкәтләре, идарәче оешмалар яисә күпфатирлы йортка урыннар милекчеләре турыдан-туры идарә иткән очракта күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре;

б) торак йортта-шушы йортның милекчесе яисә коммуналь хезмәтләр күрсәтүче ул вәкаләт биргән зат;

18) коммуналь комплекс оештыруның финанс ихтияжлары - коммуналь комплекс оештыруның коммуналь инфраструктураны үстерү буенча житештерү программасын һәм (яисә) инвестиция программасын үтәү өчен кирәкле тарифлар һәм өстәмәләр буенча коммуналь комплекс оештыру товарларын (хезмәтләр күрсәтүне) реализацияләүдән акчалар күләменә исәп-хисап күрсәткечләре.

Муниципаль берәмлеккә кыскача характеристика

«Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегә «Сарман муниципаль районы «муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләргә территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 39-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә төзелде.

«Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге составына 2005 елның 31 гыйнварындагы 39-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Кануны нигезендә түбәндәгеләр керә: Жәлил ш.т. б. (административ үзәк, ул район үзәгеннән 29 км ераклыкта урнашкан Сарман авылы), Яңа Минзәләбаш авылы, Кызыл Бакча авылы һәм Габдрахман авылы. Жирлек Татарстан Республикасының көньяк-көнчыгышында, Сарман муниципаль районының көньяк өлешендә «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге төньяк-көнбатышта Александровка авыл жирлегенә, төньяк-көнчыгышта Сарман муниципаль районының Иске Минзәләбаш авыл жирлегенә белән чиктәш. Төньяк-көнбатышта жирлек Татарстан Республикасының Әлмәт муниципаль районы һәм көньяк-көнбатышта Азнакай муниципаль районы белән чиктәш.

«Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенң гомуми мәйданы 493,6 га тәшкил итә, шул исәптән торак пунктларның мәйданы 288,56 га, шулардан: Яңа Минзәләбаш авылы - 49,6 га, Кызыл Бакча авылы - 40,97 га, Габдрахман авылы - 6,87 га.

«Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенң жирләре уңдырышлы. Климаты уртача-континенталь. Жәлил бистәсе территориясендә өске су объектлары юк. Иң якин сулык-2 га мәйданлы күл.ул поселоктан 300 м төньяк-көнбатыштарак урнашкан. Моннан тыш, Жәлил шәһәр тибындагы бистәсеннән төньяк-көнбатышка таба 2,8 км ераклыкта Минзәлә елгасы ага.

Жәлил ш.т. п. житештерү территорияләренң мәйданы 6,1 га яисә бистәнен гомуми мәйданының 1,5% составляет тәшкил итә. Сәнәгать һәм коммуналь-склад предприятиеләре бистә территориясендә урнашкан. Жирлекнен төньяк өлешендә, Жәлил ш. т. б. чикләреннән тыш, гомуми мәйданы 43,5 га булган житештерү зонасы бар.

«Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенң иң эре житештерү предприятиеләре файдалы казылмалар чыгару, электр энергиясе, газ һәм су житештерү һәм бүлү тармагына керә. Жирлек территориясендә сәнәгать-коммуналь предприятиеләрдән «ТатнефтьМехСервис» ЖЧЖ, «Татспецтранспорт «ИК» ЖЧЖ Жәлил УТТ,» Татнефть-Энергосбыт «ЖЧЖ Әлмәт ЭЭЦ,» Жәлил ТКХ (төзекләндерү) "ААЖ," Азнакай ПТС " АЖ Жәлил энергорайоны һәм башкалар эшли.

Поселокның социаль өлкәсен өч гомуми белем бирү учреждениесе, балалар сәнгать мәктәбе, балалар музыка мәктәбе, 6 мәктәпкәчә балалар учреждениесе, «Импульс» яшъләр үзәге, мәдәният сарае, китапханә, почта элемтәсе бүлекчәсе, «Зенит» һәм «Россия Саклык банкы» банклары филиаллары, район хастаханәсе, стоматология поликлиникасы, мәчет, Изге Архангел Михаил хөрмәтенә төзелгән гыйбадәтханә, даруханәләр чөлтәре, кинотеатр, газ «ТатАИСнефть» участогы, «Батыр» спорт-сәламәтләндерү комплексы МБУ, «боз сарае» МБУ, Балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе, «Жәлил»шифаханә-профилакторие, «Өлкәннәр һәм инвалидлар өчен Жәлил интернат-йорты» ДАСО, ябык павильонлы үзәк базар, 7 супермаркет, «Девон», «Ташкент», «үзбәк кухнясы», «шеф деливери», «Шаурма», «Big Boss»кафелары. Шәһәрне формалаштыручы булып «Жәлилнефть»нефть-газ табу идарәсе тора.

Жирлектә массакуләм ял итү зоналары бар-скверлар, парклар, стадион һәм

мәйдан (Сабантуй үткәру өчен).

«Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенә Татарстан Республикасының башка районнары һәм Россия регионнары белән транспорт элементәсе хәзерге вакытта төбәк һәм федераль автомобиль юллары аша гамәлгә ашырыла.

Транспорт каркасы 44,98 км озынлыктагы урам-юл челтәреннән һәм көнбатыш яктан «Салкын Чишмә - Жәлил - Александровка», Көнъяк яктан»Рус Акташы - Жәлил - Азнакай " муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлларыннан гыйбарәт.

1. Инженерлык инфраструктурасының торышы

Су белән тәмин итү

«Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеген хужалык-эчәр су белән тәмин итүнең төп чыганагы булып Кама суы тора. Халык судан үзәкләштерелгән рәвештә, бистәнең шәхси секторында һәм авылларда индивидуаль скважиналардан файдалана. Халыкка хезмәт күрсәтә торган су белән тәмин итүнең гамәлдәге системасы үзәкләштерелгән (һәр торак пункт өчен эшләнгән (Габдрахман авылыннан кала) һәм бер-берсе белән бәйләнгән.

«Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенә су белән тәмин итү системасы корылмалары турында гомуми мәгълүматлар таблицада китерелгән.

Таблица 1.1.1

Наименование сельского поселения, населенного пункта	Количество родников шт.	Количество скважин шт.	Производительность скважин, м³/сут	Наличие ЗСО, шт.	Количество ВВ/емкость, шт.	Протяженность сетей водопровода, км/
МО «поселок городского типа Джалиль»						
п.г.т. Джалиль	1 (Тырыш)	2	220,0	В плане на 2026 г.	2	58,89 км/73,9%
д.Н.Мензеляба						
д. К. Бакча						
д.Абдрахманов						

Тикшерелгән лаборатор күрсәткечләр буенча торак пунктлар скважиналарыннан су СанПиН 2.1.4.1074-01 таләпләренә туры килә.

Суүткәргеч челтәрләре бикләү арматурасы булган коелар һәм янгын гидрантлары белән жиһазландырылган. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү

системасы ябык. Су белән тәмин итү фатирларда һәм халыкның йортларында су өзү краннарына кадәр алып барыла. Янгын сүндерү өчен ачык сулыклардан су кулланыла. Поселокның су куллануы су күтәрү вакытында көйләнә, челтәрдә кирәкле басым тудыра, шулай ук савытларда су запасын саклай.

Житештерү билгеләнешендәге объектларны су белән тәмин итү жирлекнең үзәк су белән тәмин итү системасыннан, шулай ук үз чыганаclarыннан техник су белән гамәлгә ашырыла.

Суүткәргеч челтәренең проблемалы характеристикалары булып:

суүткәргеч челтәренең искерүе һәм искерүе, арматураның тузуы. Шуңа бәйле рәвештә еш кына аварияләр һәм агып чыгулар була, һәм шуның нәтижәсендә үз ихтияжларына су югалтулар арта.;

корыч суүткәргечләрнең коррозиясе аркасында суның икенчел пычрануы.

Канализация

Штп. Жәлил чистарту корылмаларындагы агынты суларны биологик чистарту белән үзәкләштерелгән су агызу системасы оештырган.

Авылларда һәм бистәнең шәхси секторында агынты суларны жыю өчен индивидуаль су үткәрми торган чокырлар файдаланыла.

Штп. Жәлил агып төшүче суларны биологик чистарту белән үзәкләштерелгән агызу системасы эшли. Авылларда һәм бистәнең шәхси секторында агынты суларны жыю өчен индивидуаль су үткәрми торган чокырлар файдаланыла.

Муниципаль берәмлекнең су агызу системасы тулы булмаган аерым системага керә: хужалык-көнкүреш агынтылары - ябык челтәр буенча, ә яңгыр сулары ачык система буенча (урам лотоклары, кюветлар һәм канаулар) агызыла.

Система структурасына керә:

Үзйөрешле һәм басымлы коллекторлар.

Канализация насос станцияләре (КНС).

Биологик чистарту корылмалары (БОС).

Поселокта, урын рельефын исәпкә алып, өч канализация насос станциясе эшли (КНС).:

1. «Хастаханә» КНС (Әхмәдиев ур., 43): проект житештерүчәнлегенә - тәүлегенә 5,0 мең м³. Өч насос һәм 25 м³ күләмендәгә тирәнәйтелгән кабул итү резервуары белән жиһазландырылган. Поселокның көньяк өлешен (Жәлил, Урман, Нефтьчеләр, Әхмәдиев урамнары) хезмәтләндрә.

2. «Круглый» КНС (Әхмәдиев ур., 43): проект житештерүчәнлегенә - тәүлегенә 10,0 мең м³. Өч насос һәм 25 м³ га исәпләнгән резервуар белән жиһазландырылган. Поселокның төньяк өлешеннән агынты суларны жыя.

3. «Квадратный» КНС (Әхмәдиев ур., 43): проект житештерүчәнлегенә - тәүлегенә 10,0 мең м³. Дүрт насосы һәм 25 м³ га резервуары бар. Шулай ук поселокның төньяк өлешенә хезмәт күрсәтә.

«Круглый» һәм «квадрат» станцияләре Әхмәдиев, Жиңүнәң 30 еллыгы, Ленин, ветераннар урамнарыннан агынты суларны кабул итә, шулай ук «Больница»КНСЫННАН агынты суларны суырта.

Жыелган агып төшүчө сулар 1985 елда fayдалануга тапшырылган биологик чистарту корылмаларына (БОС) жибөрөлө (проект житештерүчәнлеге - 10 000 м3/тәүлек). Биологик чистартудан соң су 3 км озынлыктагы үзөннән-үзе агып торган коллектор буюнча фильтрация кырларына жибөрөлө.

Гомуми майданы 248 370 м² булган фильтрация кырлары һәркайсы 4 гектарлы алты картадан тора. Чистарту Каскад системасы буенча бара, шуннан соң чистартылган су Минзәлә елгасына ташлана.

Житәрлек куәт резервы булуга карамастан (2014 ел мәгълүматлары буенча 75,81%), 1985 елда төзелгән корылмалар реконструкцияләүне таләп итә.

Башка мәғлүматлар

Челтәрләрнең озынлыгы: канализация челтәрләренең гомуми озынлыгы 66,171 км тәшкил итә, шулардан 60,221 км - үйөрешле һәм 5,95 км - басым коллекторлары.

Эксплуатацияләү: агынты суларны жыю, транспортировкау һәм чистарту буенча хезмәтләрне «Азнакай ПТС»ААҖ күрсәтә.

Хосусый сектор: чистарту чокырлары булган хосусый йортлар хужалары агынтыларны Боска чыгаруны оештыралар.

Чиктәш торак пунктлар: Габдрахман, Кызыл Бакча һәм Яңа Минзәләбаш авыллары территориясендә яңгыр канализациясе системасы һәм оешкан су агымы юк.

Таблицадагы гамэлдәге хэлгә исәп-хисап нәтижәләре:

Су ағызуның чагыштырма нормалары

таблица 1.1.2

№ пп	Степень благоустройства жилых домов	q _ж , л/сут
1	Здания, оборудованные внутренним водопроводом, канализацией, централизованным горячим водоснабжением	250
2	Тоже с местными водонагревателями	190
3	Тоже без ванн	140
4	Дома с водопользованием из водоразборных колонок	25

Халык тарафыннан исәп-хисап сү агызу

таблица 1.1.3

№ пп	Наименование сельских поселений и населенных пунктов	Коммунальный сектор					Q _{мах} , м3/сут	Неучтенные расходы, м3/сут	Итого, м3/сут
		Число жителей Среднесуточ. расход, м3/сут							
		(1)	(2)	(3)	(4)	Q _{ср} , м3/сут			
	Существующее положение								
1	пгт Джалиль	12896 3224	452 85,9	124 17,4	-	13472 3327,3	3993	399,3	4392,3
2	д.Абдрахманово	-	-	-	-	-	-	-	-
3	д.Кызыл Бакча	-	-	-	-	-	-	-	-
4	д.Новый Мензелябаш	-	-	137 19,2	-	137 19,2	23,0	2,3	25,3
	1 очередь реализации (2030г.)								

№ пп	Наименование сельских поселений и населенных пунктов	Коммунальный сектор Число жителей Среднесуточ. расход, м3/сут					Q _{мах} , м3/сут	Неучтенные расходы, м3/сут	Итого, м3/сут
		(1)	(2)	(3)	(4)	Q _{ср} , м3/сут			
1	пгт Джалиль	12320 3080	438 83,2	119 166,6	-	12877 3329,8	3995,8	319,7	4315,5
2	д.Абдрахманово	-	-	25 3,5	-	25 3,5	4,2	0,3	4,5
3	д.Кызыл Бакча	-	-	70 9,8	-	70 9,8	11,8	0,9	12,7
4	д.Новый Мензелябаш	-	-	162 22,7	-	162 22,7	27,2	2,2	29,4
Расчетный срок реализации (2035г.)									
1	пгт Джалиль	11751 2937,8	412 78,3	112 15,7	-	12275 3031,8	3638,2	291,1	3929,3
2	д.Абдрахманово	-	-	25 3,5	-	25 3,5	4,2	0,3	4,5
3	д.Кызыл Бакча	-	-	66 9,2	-	66 9,2	11,1	0,9	12,0
4	д.Новый Мензелябаш	-	-	146 20,4	-	146 20,4	24,5	2,0	26,5

Территорияне санитар чистарту

Бу бүлектә каты һәм сыек көнкүреш калдыкларын оештыру, жыю, бетерү, зарарсызландыру, шулай ук поселок территорияләрен жыештыру мәсьәләләре карала. Көнкүреш калдыклары Жәлил ш.т. янында урнашкан каты көнкүреш калдыклары полигонына чыгарыла.

Жәлил ш.т.п. гамәлдәге төзелеше каты коммуналь калдыклар барлыкка килү чыганагы булып тора. 4.1 маддә нигезендә. 30.12.2008 елгы 309-ФЗ номерлы Федераль законның "калдыкларның хәвефлелек класслары": калдыклар әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясау дәрәжәсенә карап, әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә дәүләт жайга салуын гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы билгеләгән критерийлар нигезендә хәвефлелек классларына бүленәләр:

I класс - гаять куркыныч калдыклар;

II класс-бик куркыныч калдыклар;

III класс-уртача куркыныч калдыклар;

IV класс-аз куркынычлы калдыклар;

V класс-куркыныч түгел диярлек калдыклар.

"Жәлил ш.т.п. «муниципаль берәмлегенә каты коммуналь калдыкларын 3-5 класслы куркынычлы калдыкларга кертәләр.

Каты коммуналь калдыклар «Кручком " АХЖК чикләрендә урнашкан ККК полигонына чыгарыла» (16:36:110302:67), майданы 64135 кв. м., сыйдырышлылыгы

– 3040000 мең куб. м. Полигон 2001 елдан бирле файдаланыла, проект буенча файдалану дәвамлылыгы 20 ел.

Индивидуаль йортлар, оешмалар, сәүдә объектлары, зиратлар, территорияләрне төзекләндерү авыл жирлегендә каты көнкүреш калдыклары барлыкка китерү чыганагы булып тора. Хәзерге вакытта шәһәр тибындагы бистәдә. Жәлил каты коммуналь калдыкларны жыю өчен контейнерлар бар:

- пластмасса һәм металл;

Яңа Минзәләбаш, Кызыл Бакча һәм Габдрахман авылларында каты көнкүреш калдыкларын «капчыклы жыю» системасы оештырылган. КККНЫ чыгару атнага 2 тапкыр оештырылган.

"Ш. ш. "Жәлил» - эре мөгезле терлек фермасы һәм халыкның шәхси ярдәмче хужалыклары.

Авыл жирлегендә тирес һәм тизәк саклагычлар юк. Барлыкка килгән терлекчелек калдыклары вакытлыча фермаларда, йорт яны территорияләрендә бораулана, аннары органик ашлама буларак файдаланыла.

Муниципаль берәмлек территориясендә билгеләнгән нормативлар нигезендә су үткәрми торган контейнерлар белән жиһазландырылган каты коммуналь калдыкларны (ККК) жыю өчен каты өслекле махсус мәйданчыклар файдаланыла.

Елына 1 кешегә калдыклар туплау нормалары Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының» Каты коммуналь калдыклар туплау нормативларын раслау турында " 2016 елның 12 декабрендәге 922 номерлы карары буенча кабул ителә.:

- каты коммуналь калдыклар – 2,09 куб. м/елга-индивидуаль торак йортлар, 1,94 куб. м/елга – күпфатирлы йортлар;

- эре габаритлы калдыклар -0,47 куб. м/ел-индивидуаль торак йортлар, 0,42 куб.м /ел – күпфатирлы йортлар.

ККК күләмнәрен туплау өчен контейнерлар һәм контейнер мәйданчыклары кирәк булачак. Контейнерларның кирәкле саны формула буенча билгеләнде («территорияне санитар чистарту һәм торак урыннарны жыештыру» белешмәлегенә (Мәскәү, 1990 ел)):

$B = \text{Пгод} \cdot t \cdot K1 / 365 \cdot E$, шт.,

кайда жимеш-ККК еллык туплану, м³/ел,

t - чүп чыгару ешлыгы, тәүлек.,

K1-калдыклар туплануның тигезсезлек коэффициенты (1,25 кә тигез дип кабул ителә),

E-контейнерның сыйдырышлылыгы, м³, коммуналь калдыкларның уртача тәүлеклек туплануын, аларны чыгару чорын (1 тапкыр/2 тәүлеккә) исәпкә алып.) һәм контейнерның сыйдырышлылыгы (1 м³). Контейнерларның исәпләнгән саны 1.1.4 нче таблицада күрсәтелгән

Таблица 1.1.4

Наименование	Количество контейнеров, шт	
	Первая очередь с 2030 г	Расчетный срок с 2035 г
МО «пгт Джалиль»	69	117
пгт Джалиль	69	113
д.Абдрахманово		

д.Кызыл Бакча		
д.Новый Мензелябаш		

Контейнер майданчыкларын урнаштыру урыннары һәм махсус техника берәмлекләре саны (аерым алганда транспорт һәм чүп жыю машиналары) төбәк операторы һәм территорияне санитар чистарту схемасы белән билгеләнә.

Моннан тыш, куркыныч каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнерлар урнаштыруны да күздә тотарга кирәк. Хәвефле каты көнкүреш калдыклары (яктырткыч жайланмалар, терекөмешле электр лампалары, батареялар һәм аккумуляторлар (автомобильнекеннән тыш), куллану үзлекләрен югалткан терекөмешле градусниклар) вандалларга каршы башкарудагы махсус билгеләнгән контейнерларга (кызгылт-сары төстәге) тупланырга тиеш, алар зарарланмаса һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китермәскә тиеш.

Шулай ук Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы территориясендә каты коммуналь калдыкларны жыю (шул исәптән аларны аерым жыю) тәртибен раслау турында» 25.03.2017 ел, № 181 карары нигезендә куркыныч каты көнкүреш калдыкларын жыю региональ оператор оештырган мобиль кабул итү пунктларыннан файдаланып башкарыла.

Жылылык белән тәмин итү

«Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә торак пунктлар - пгт урнашкан. Жәлил, Яңа Минзәләбаш, Кызыл Бакча, Габдрахман авыллары.

Жәлил ш.т. п. барлык объектларын беренче чиратта (2030 ел) һәм исәпләнгән срокка (2035 ел) дүрт блок-модульле котельныйдан һәм үзәк котельныйдан (сәнәгать зонасы) жылыту күздә тотыла.

Төрле типтагы объектларны жылылык белән тәмин итү схемасы түбәндәгечә оештырылган:

Утар торак төзелеше: биаларны жылылык белән автоном жылылык чыганаclarыннан – ике контурлы яки бер контурлы жылылык генераторларыннан (индивидуаль казаннардан) файдаланып тәмин итү тәкъдим ителә.

Жәмәгать биалары һәм күпфатирлы йортлар: әлеге объектларны жылылык белән тәмин итү 40,07 Гкал/сәгать жылылык куәте белән дүрт блок-модульле котельныйдан карала.

БМК 0,6 МВ-ш.ш. Жәлил Әхмәдиев ур., 36г.

БМК 2 МВ – ШП. Жәлил Әхмәдиев ур., 39г.

БМК 18 МВ – пгт. Жәлил ур., Урман 4В.

БМК 26 МВ – ш.ш. Жәлил Кол Шәриф ур., 5а.

Шәһәр тибындагы бистә адресы буенча урнашкан үзәк котельныйдан сәнәгать зонасы объектлары. Жәлил Әхмәдиев ур., 49.

Газ белән тәмин итү

Табиғый газ «Жәлил штп» МБ торак пунктларына Александровск АГРСЫННАН, югары басымлы газүткәргечләр буенча газ бүлү пунктларына (ГРП,

ШРП) кадәр бирелә. Аннары түбән басым челтәрләре буенча турыдан-туры кулланучыга.

Таблица 1.1.5

Название ГРС	Местоположение ГРС	Проектная производительность, тыс. м3/год	Резерв производительности (резерв мощности) тыс. м3/год
1	пгт Джалиль	0,0028/0,3/0,6	1745,7

Планлаштырылган карарлар нигезендә халыкны газ белән тәмин итүне (хужалык – көнкүреш һәм коммуналь ихтыяжлар) күздә тотарга кирәк.

42-101-2003 уртақ предприятие нигезендә шәһәрләрнең һәм башка жирлекләрнең генераль планнары проектларын төзегәндә газ куллануның эреләнгән күрсәткечләрен, 1 кешегә елына м3/, газ яну жылылыгы 34 МДж/м3 (8000 ккал/м3)булганда кабул итәргә рөхсәт ителә.:

- кайнар су белән үзәкләштерелгән тәмин ителеш булганда-120;
- газ жылыткычларыннан кайнар су белән тәмин иткәндә-300;
- кайнар су белән тәмин итүнең төрле төрләре булмаганда-180 (авыл жирендә-220).

Еллык газ чыгымы таблицада күрсәтелгән:

Таблица 1.1.6

№ п/п	Наименование сельских поселений	Годовой расход газа, тыс. м3/год
		Исходный год 2024 год
	МО «пгт Джалиль»	
1	пгт Джалиль	3830,35
2	д.Абдрахманово	53,759
3	д.Кызыл Бакча	91,855
4	д.Новый Мензелябаш	246,389

Электр белән тәмин итү

Татарстан Республикасы Жәлил шәһәр электр белән югары вольтлы подстанцияләрдән тәмин ителә, 1.1.7 нче таблица.

«Жәлил шәһәр» МБ подстанцияләре буенча мәгълүматлар

Таблица 1.1.7

Место расположение ПС	Наименование ПС	Номинальная мощность	Напряжение подстанций
н.п.Джалиль	ПС 35/6 кВ Джалиль	26300кВА	35/6кВ
н.п.Урсалыбаш для электроснабж. н.п. Абдрахманово	ПС 35/6 кВ ПС108	4000 кВА	35/6кВ
н.п. Н.Мензелябаш для электроснабж. Н.Мензелябаш	ПС 35/6 кВ ПС242	24000кВА	35/6кВ

«Жэлил штп» муниципаль берэмлегендэ 43 трансформатор подстанциясе урнашкан, таблица 1.1.8.

Таблица 1.1.8

№ п/п	Диспетчерский Номер КТП	Напряжение, кВ	Мощность КТП, кВА	Резерв мощности КТП, кВА
пгт Джалиль				
1	57201	6/0,4	630,00	-
2	57202	6/0,4	630,00	-
3	57203	6/0,4	400,00	-
4	57204	6/0,4	400,00	-
5	57205	6/0,4	2400	-
6	57206	6/0,4	400,00	-
7	57207	6/0,4	2400	-
8	57208	6/0,4	400250	-
9	57209	6/0,4	2400	-
10	57210	6/0,4	100,00	-
11	57212	6/0,4	400250	-
12	57213	6/0,4	160250	-
13	57214	6/0,4	2400	-
14	57215	6/0,4	2400	-
15	57216	6/0,4	2400	-
16	57217	6/0,4	2250	-
17	57218	6/0,4	160,00	-
18	57219	6/0,4	100,00	-
19	57220	6/0,4	2400	-
20	57221	6/0,4	2250	-
21	57222	6/0,4	2400	-
22	57223	6/0,4	160,00	-
23	57224	6/0,4	160,00	-
24	57225	6/0,4	400250	-
25	57227	6/0,4	2400	-
26	57228	6/0,4	2400	-
27	57229	6/0,4	400,00	-
28	57231	6/0,4	250,00	-
29	57232	6/0,4	400,00	-
30	57233	6/0,4	63,00	-
31	57235	6/0,4	400,00	-
32	57236	6/0,4	100,00	-
33	57237	6/0,4	2400	-
34	57238	6/0,4	400,00	-
35	57239	6/0,4	400,00	-
36	57240	6/0,4	100,00	-
37	57241	6/0,4	25,00	-

д.Новый Мензелябаш				
38	57001	6/0,4	160,00	-
39	57002	6/0,4	63,00	-
40	57003	6/0,4	100,00	-
д.Абдрахманово				
41	57101	6/0,4	63,00	-
д.Кызыл Бакча				
42	57301	6/0,4	100,00	-
43	57303	6/0,4	100,00	-

Торак пунктларның трансформатор подстанцияләрен (ТП һәм КТП) электр белән тәэмин итү тимер-бетон Терәкләрдә ВЛ-6кВ һава линияләре буенча гамәлгә ашырыла. Сызыкларның физик хәле канәгатьләнәрлек, әмма терәкләрне алыштыру таләп ителә. Барлык линияләр дә үзара резервланмый, шул ук вакытта аларның ток йөкләнеше 40% тан артмый.

Еллык электр куллану шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары буенча эреләнгән күрсәткечләр нигезендә билгеләнгән (2013). Исәпләнгән егерлек РД 34.20.185-94 нигезендә билгеләнгән һәм ризык әзерләү өчен табигый газ кулланып, «кече шәһәр» категориясе өчен 0,42 кВт/кеше тәшкит итә. Таблицада китерелгән күрсәткечләр түбәндәгеләрнең йөкләнешен исәпкә ала: торак һәм жәмәгать биналары (административ, уку, фәнни, дөвалау, сәүдә, тамаша, спорт), Коммуналь предприятиееләр, транспорт хезмәте күрсәтү объектлары (гаражлар һәм автомобильләрне саклау өчен ачык мәйданчыклар), тышкы яктырту объектлары, шулай ук, кагыйдә буларак, поселок бүлү челтәрләре буенча тукланучы төрле вак сәнәгатьле кулланучылар..

Предприятиееләрнең йөкләнешләре әлегә предприятиееләрне яки аналогларны электр белән тәэмин итү проектлары нигезендә исәпләнергә тиеш.

КБС, кВт егерлекләрен еллык электр куллану.бер сәгать

Таблица 1.1.9

Населенные пункты	Годовое электропотребление, тыс кВт.ч/год		
	Исходный год	Первая очередь 2030 г.	Расчетный срок 2035 г.
МО «пгт Джалиль»	29850,5	28500,8	27151,1
пгт Джалиль	29234,2	27943,1	26636,8
д.Абдрахманово	54,3	54,3	54,3
д.Кызыл Бакча	158,4	151,9	143,2
д.Новый Мензелябаш	403,6	351,5	316,8

Зәгыйфь токлы челтәрләр

Телефонлаштыру

Хәзерге вакытта «Жәлил штп» муниципаль берәмлегендә элемент хезмәтләре тыгызлау аппаратурасы аша күрсәтелә (1.1.12 нче таблица).

Таблица 1.1.10

Наименование тип АТС в н.п.	Месторасположение	Проектная мощность	Год установки	Протяженность МСС, км	% износа кабеля	Кол-во абонентов		
						ОТА	ШПД	IP-TV
-	-	-	2013	1,068	0,0003	170	1123	26

АТС Россиянең бөтен территориясе белән шәһәрара элементларне, шулай ук, БДБ илләрен дә кертәп, халыкара сөйләшүләрне тәмин итә.

Абонентлар өчен Интернет түбәндәге чөптәкләр аша бирелә: ADSL, Ethernet, GPON.

Таблица 1.1.11

№ пп	Место расположения	Тип АТС	Год ввода в эксплуатацию	Проектная емкость	Используемая емкость	Плотность на 1000 жит.	Тип кабеля, МСС	Протяженность МСС, км
	П.г.т. Джалиль, Ул.Ахмадиев	S-12	2001	4000	2428	173,86	ОПС 008Е08	40,0
	П.г.т. Джалиль, ул.Кул	S-12	2001	1000	361	25,85	ОПС 008Е08	2,0
	П.г.т. Джалиль, ул.Туксан	M-200	2014	500	142	10,17	ОПС 008Е08	2,0
	П.г.т. Джалиль, ул.Ахмадиев а, д.31	Станции нет, абоненты подключены через sip-адаптеры	2013	500	222	16	ОМЗКГ Ц-10-01 0,22-16-(8,0)	12,295

«Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенң «ТатаИСнефть»ЖЧЖ атсында киңәйтү өчен буш мәйданнар бар.

Элемтә турыдан-туры туклану зонасы белән шкаф системасы аша оештырылган.

Линия хужалыгы-кабельле, траншеяларда һәм канализациядә кабельләр белән эшләнгән. Кабельләр тибы: жөпсәл-оптик кабельләр, ТППНЫҢ симметрияле маркалары һәм КСППНЫҢ бер дүртле маркалары.

Шәһәрара элемент жөпсәлле-оптик тапшырулар линиясе аша оештырылган.

Татарстан Республикасы буенча физик божра оештырылган, ул каналларны житәрлек күләмдә файдаланырга мөмкинлек бирә. Абонентлар өчен 9 шәһәрәра һәм халыкара элемент операторын сайлап алу мөмкинлеге бирелә.

Жәлил бистәсендә «ТатАИСнефть " ЖЧЖ абонентлары өчен телевидение IP беркетмәсе буенча мәгълүматларны тапшыру челтәрләрендә цифрлы телевидение технологиясе буенча тәкъдим ителде.

2. Программаның төп максатлары һәм бурычлары, аның сроклары һәм этаплары

Гамәлгә ашыру

Инженерлык инфраструктурасын үстерү гамәлләре

1. Су белән тәмин итү

2015-2030 елларга «Жәлил штп» муниципаль берәмлегенә су белән тәмин итү һәм су агызу схемасы буенча (ТР Сарман муниципаль районы Башкарма комитетының 09.06.2015 ел, №7 карары белән расланган) ТР Сарман районы Жәлил штп су белән тәмин итү системасы - үзәкләштерелгән.

Билгеләнеше буенча су белән тәмин итү системасы берләштерелгән, тәмин итә торган:

- а) торак, коммуналь ижтимагый биналарның хужалык-эчү ихтыяжлары;
- б) предприятиеләрнең хужалык-эчү ихтыяжлары;
- в) эчәрлек сыйфатлы су таләп ителә торган предприятиеләрнең технологик ихтыяжлары;
- в) янгынга каршы ихтыяжлар;
- г) суүткәргеч һәм канализация челтәрләрен юуга үз ихтыяжлары һ. б.
- д) территорияләргә су сибү.

Жәлил штп су белән жир өсте сулары (төп өлеше) һәм жир асты сулары хисабына тәмин ителә. Жәлил шәһәр тибындагы бистәсен су белән тәмин итүнең төп чыганагы-Кама су алуы, тәмин итүчесе - «ППД өчен УПТЖ»ЖЧЖ.

Су белән тәмин итү структурасы түбәндәге төп элементлардан тора.:

- Жир өсте суларын Кама су алуы (Кама елгасы);
- тимерсезләндерү станциясе;
- Чиста су резервуарлары;
- бүлү челтәре;
- кулланучылар.

Суүткәргеч челтәрләренә гомуми озынлыгы 58,888 км тәшкил итә.

Жәлил шәһәр тибындагы бистәсен су белән тәмин итү өчен Яр Чаллы шәһәре тирәсендә урнашкан Кама су чистарту корылмаларыннан килә торган су кулланыла, алдан чистарту - реагент эшкәртү, механик фильтрация һәм зарарсызландыру уза, аннары Жәлил шәһәр тибындагы бистәсенә кадәр озатыла.

Жәлил шәһәр тибындагы бистәсендә II су күтәрү территориясендә икенчел пычрану суын чистарту станциясе урнашкан. Станция «ППД өчен УПТЖ»ЖЧЖ тарафыннан файдаланыла.

Су белән тәмин итү чыганаclarындагы су химик составы буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 «эчә торган су» таләпләренә туры килә. «Жәлил штп» муниципаль берәмлегендә сыйфатка контрольне «Азнакай жылылык челтәрләре предприятиесе» ААЖ башкара.

Шулай ук Кызыл Бакча авылы янындагы ике насос һәм су саклау өчен 50 куб.м күләмендәге резервуарлар урнаштырылган каптировкаланган чишмә суы белән тәмин ителә. Район хастаханәсе янында су башнясы һәм су резервуарлары булган скважина бар.

Яңа Минзәләбаш авылы, Жәлил штп. бердәм су белән тәмин итү системасыннан тукланалар.

Су белән тәмин итү Нигездә полиэтилен торбалар аша тәмин ителә
Ø 400,225,250,160,110,90,63,32,25 (44) км.

Жәлил шәһәр тибындагы муниципаль берәмлектә су белән тәмин итү объектларында диспетчерлаштыру системасы бар.

Жәлил шәһәр тибындагы үзәк котельная кайнар су белән тәмин итү чыганагы булып тора.

Жәлил шәһәр тибындагы бистәсендә халыкны сыйфатлы экологик чиста эчәр су белән тәмин итү проблемасына бәйле рәвештә «УПТЖ для ППД» ЖЧЖ (Кама суы) сатып алган Судан файдаланалар.

Түбән Кама сусаклагычындагы суның сыйфаты, көнкүреш һәм сәнәгать предприятиеләре агынтылары белән интенсив пычрану нәтижәсендә, болганчыклыгы, төсе, органик матдәләр күләме буенча эчү кондициясенә туры килми. Эчә торган суның сыйфатын яхшырту һәм суны СанПиН 2.1.4.1074-01 таләпләренә житкерү өчен Жәлил шәһәр тибындагы поселогында тәүлегенә 5,0 мең куб.м куәтле су чистарту станциясе төзелде һәм файдалануга тапшырылды.

Жәлил штп халыкны хужалык-эчәр су белән тәмин итү чыганагын нигезләү максатында 1996-2009 елларда «Татнефть» ТДРУНЫҢ Сарман һәм Азнакай муниципаль районнары территориясендә эзләү-бәяләү эшләре башкарылды.

2011 елда Тырыш торак пункты районында жир асты суларын разведкалау эшләре башланды. «Татнефть» ТДР эксперт комиссиясенә нәтижәсе алынган, жир асты суларының эксплуатация запаслары тәүлегенә 5 мең куб.м тәшкил итә. Исәпләнгән скважина су алу урыны Тырыш елгасы үзәнендә урнашкан (2015-2030 елларга «Жәлил штп» муниципаль берәмлегенә су белән тәмин итү һәм су агызу схемасы).

Су белән тәмин итү системасы корылмалары турында гомуми мәгълүматлар 1.2.1 нче таблицада бирелгән

Таблица 1.2.1

Наименование населенного пункта	Источник водоснабжения, шт.	Год ввода	Производительность скважин, м³/сут	Кол-во ВБ/емкость, шт.	Протяженность сетей водопровода, км
пгт Джалиль	скважина-2	1987	1102	-	-
	каптаж родника	-	-	2	58,89 км/ 73,9%

Наименование населенного пункта	Источник водоснабжения, шт.	Год ввода	Производительность скважин, м³/сут	Кол-во ВБ/емкость, шт.	Протяженность сетей водопровода, км
д.Абдрахманово	отсутствует централизованное водоснабжение				
д.Кызыл Бакча	отсутствует централизованное водоснабжение				
д.Новый Мензелябаш	водоснабжение осуществляется от пгт Джалиль	2011	-	-	2,0

Сууткөргөч чөлтөрөнөң проблемалы характеристикалары булып:

- Жәлил шәһәр тибындагы бистәсендә су чыганаclarы кытлыгы сәбәплә, шулай ук күмәк бакчалар территориясендә су кытлыгы;
- Габдрахман, Кызыл Бакча авылларында үзәкләштерелгән су белән тәмин итү булмау;
- су белән тәмин итү чөлтөрлөрөнөң искерүе;
- жәй айларында су чыгымының артуы.

Гомуми су куллану торак һәм жәмәгать биналарында хужалык-эчү ихтыяжларына, тышкы янгын сүндерүгә, урамнарга һәм яшел үсентеләргә су сибүгә тотылуны үз эченә ала.

Халыкның хужалык-эчү ихтыяжларына исәпләнгән Су чыгымнары 31.13330.2012 СП, 5.2 п.буенча кабул ителгән биналарны төзекләндерү дәрәжәсенә (санитар-техник жиһазларга) бәйлә рәвештә бер кешегә су куллану нормаларынан һәм су куллануның тәүлеклек һәм сәгать тигезсезлеге коэффициентларынан чыгып исәпләнә. Суны чагыштырмача куллану хужалык-эчү һәм көнкүреш ихтыяжларына жәмәгать биналарындагы су чыгымнарын үз эченә ала.

Торак пунктта тышкы янгын сүндерүгә су чыгымы нормасы һәм бер үк вакытта янгыннар саны 8.13130.2009 СП, 2.04.02-84 СНиП нигезендә кабул ителгән. Бер үк вакытта янгыннарның исәпләнгән саны 1 данәгә тигез дип кабул ителә, бер тышкы янгынны сүндерү өчен исәпләнгән су чыгымы - 5л/с, эчке янгынны сүндерү өчен исәпләнгән су чыгымы - 2,5 л/с, гамәлдәге хәлгә һәм генераль планны гамәлгә ашыруның барлык срокларына.

Жәлил шәһәр өчен бер үк вакытта янгыннарның исәпләнгән саны 2 данәгә тигез дип кабул ителә (СП 8.13130.2009, СНиП 2.04.02-84), бер тышкы янгынны сүндерү өчен исәпләнгән су чыгымы - 15л/с на гамәлдәге хәл һәм генераль планны гамәлгә ашыруның барлык срокларына. Янгынны сүндерү 3 сәгать дәвам итә. 8.13130.2009 уртак предприятиесе нигезендә халык саны 50 кешегә кадәр булган торак пунктларны янгынга каршы су белән тәмин итүне күздә тотмаса рөхсәт ителә.

Урамнарга һәм яшел үсентеләргә су сибүгә су чыгымы нормасы 31.13330.2012 3 нче таблица 5.3 п. 1 нче искәрмә буенча кабул ителгән һәм 1 кешегә тәүлегенә 60 л тәшкил итә.

Су куллануның чагыштырма нормалары

Таблица 1.2.2

№ III	Степень благоустройства жилых домов	q _ж , л/сут
1	Здания, оборудованные внутренним водопроводом, канализацией, централизованным горячим водоснабжением	250
2	Тоже с местными водонагревателями	190
3	Тоже без ванн	140
4	Дома с водопользованием из водоразборных колонок	40

Әлеге программаның максаты булып:

- "Жәлил шәһәр тибындагы поселогы" муниципаль берәмлеге халкын норматив сыйфатлы эчәр су белән житәрлек күләмдә тәмин итү;
- шушы нигездә халыкның сәламәтлеге торышын яхшырту;
- «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә социаль-экологик хәлне савыктыру.

Программаның бурычлары:

- әлеге программа максатларына ирешү өчен финанс, матди-техник ресурсларны һәм житештерү потенциалын берләштерү;
- үзәкләштерелгән су белән тәмин итү объектларында су сыйфаты күрсәткечләренә санитария нормалары таләпләренә туры килүен тәмин итү өчен гомуми төзелеш эшләре үткәрү;
- суны экономиялә тотуга юнәлдерелгән чаралар үткәрү;
- жирлекнең торак пунктларында төче су ятмаларын барлау һәм скважиналарны төзекләндерү;
- суүткәргеч челтәрләрен һәм су белән тәмин итү системаларын реконструкцияләү.
- торак секторын үстерү һәм гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру
- торак төзелеше өчен жир кишәрлекләрен комплекслы үзләштерү;
- халыкка коммуналь хезмәтләр күрсәтүнең сыйфатын һәм ышанычлылыгын күтәрү, гамәлдәге төзелеш урыннарында аларның торышын яхшыртуның һәм торак төзелеше күләмнәрен арттыруның максатчан параметрларын тәмин итү өчен коммуналь инфраструктураны үстерү һәм модернизацияләү мөмкинлекләрен тәмин итү.
- су белән тәмин итүне үстерүнең төп юнәлешләре-поселок халкын эчәр сыйфатлы су белән өзлексез тәмин итү, системаларның ышанычлылыгын арттыру, челтәрләрдә аварияләр санын киметү, челтәрләрнең үткәрү сәләтен арттыру, су югалтуларын киметү.

Үсеш концепциясен гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге чараларны үтәү карала:

1. су белән тәмин итү челтәрләрен алыштыру;
2. III.Ш. 2 скважинасының ЗСО җайланмасы Жәлил 2026 елда
3. 2035 елга 2000 м озынлыктагы заманча технологияләр нигезендә заманча материаллардан торбалар кулланып су белән тәмин итү челтәрләрен реконструкцияләү һәм алыштыру.

Таблица 1.2.3

Халыкның суны исәпләп куллануы

№ пп	Наименование сельских поселений и населенных пунктов	Коммунальный сектор Число жителей Среднесуточ. расход, м3/сут					Qмах, м3/сут	Неучтен- ные расходы, м3/сут	Полив, м3/сут	Пожаро тушение , м3/сут	Итого, м3/сут
		(1)	(2)	(3)	(4)	Qср, м3/сут					
	Существующее положение										
1	пгт Джалиль	12896 3224	452 85,9	124 17,4	-	13472 3327,3	3993	399,3	808,3	324	5524,6
2	д.Абдрахманово	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	д.Кызыл Бакча	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	д.Новый Мензелябаш	-	-	137 19,2	-	137 19,2	23,0	2,3	8,2	81	114,5
	1 очередь реализации (2030 г.)										
1	пгт Джалиль	12320 3080	438 83,2	119 166,6	-	12877 3329,8	3995,8	319,7	772,6	324	5412,1
2	д.Абдрахманово	-	-	25 3,5	-	25 3,5	4,2	0,3	15,0	-	19,5
3	д.Кызыл Бакча	-	-	70 9,8	-	70 9,8	11,8	0,9	42,0	54	108,7
4	д.Новый Мензелябаш	-	-	162 22,7	-	162 22,7	27,2	2,2	9,7	81	120,1
	Расчетный срок реализации генерального плана (2035г.)										
1	пгт Джалиль	11751 2937, 8	412 78,3	112 15,7	-	12275 3031,8	3638,2	291,1	736,5	324	4989,8
2	д.Абдрахманово	-	-	25 3,5	-	25 3,5	4,2	0,3	15,0	-	19,5
3	д.Кызыл Бакча	-	-	66 9,2	-	66 9,2	11,1	0,9	4,0	54	70

№ пп	Наименование сельских поселений населенных пунктов	и	Коммунальный сектор				Q _{мах} , м3/сут	Неучтен- ные расходы, м3/сут	Полив, м3/сут	Пожаро тушение , м3/сут	Итого, м3/сут	
			Число жителей Среднесуточ. расход, м3/сут									
			(1)	(2)	(3)	(4)	Q _{ср} , м3/сут					
4	д.Новый Мензелябаш		-	-	146 20,4	-	146 20,4	24,5	2,0	8,8	81	116,3

2.Су жибәрү

Торак пунктларның канализация системасын проектлаганда торак һәм ижтимагый биналардан көнкүреш агып төшүче суларын тәүлеклек уртача исәпләнгән су агызуны, территорияләргә һәм Яшел утыртмаларга су сибүгә тотылган суны исәпкә алмыйча, уртача тәүлеклек исәпләнгән су куллануга тигез итеп кабул итәргә кирәк.

Гамәлдәге хәлгә, программаны гамәлгә ашыруның барлык срокларына исәп-хисап нәтижәләре:

Су агызуның чагыштырма нормалары

Таблица 1.2.4

№ пп	Степень благоустройства жилых домов	Чж, л/сут
1	Здания, оборудованные внутренним водопроводом, канализацией, централизованным горячим водоснабжением	250
2	Тоже с местными водонагревателями	190
3	Тоже без ванн	120
4	Дома с водопользованием из водоразборных	25

Торак йортларны төзекләндерү һәм санитария-гигиена шартларын яхшырту максатында Жәлил шәһәр тибындагы поселогында түбәндәге чаралар каралган.

Беренче этапта һәм перспективада:

- гамәлдәге чистарту корылмаларын реконструкцияләү һәм модернизацияләү;
- су агызу станциясен һәм чистарту станциясен төзү;
- искергән канализация торбаларын заманча материалларга алыштыру;
- индивидуаль торак секторы өчен автоном канализация системаларын төзү;
- агып төшүче суларны нәтижәле чистарту өчен септиклар урнаштыру;
- чистарту корылмаларына даими рәвештә су агызуны оештыру;
- өске агымлы системаны тәртипкә китерү.

Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасы нигезендә Жәлил шәһәр тибындагы бистәсендә 10 км басымсыз һәм басымсыз коллекторларны алыштыру планлаштырыла.

Автоном канализация системасын эшлөгәндә "ИТС 10-2015 иң яхшы мөмкин булган технологияләр буенча мәгълүмати-техник белешмәлекне" исәпкә алырга кирәк. Жирлекләренң, шәһәр округларының үзәкләштерелгән су агызу системаларыннан файдаланып, агып төшүче суларны чистарту", максималь экологик-иңтисадый нәтижәләгә белән характерлана торган чараларның берсүзсез өстенлеген тәмин итү максатында.

Агросәнәгать комплексының гамәлдәге предприятиеләре өчен агып төшүче суларны чистарту өчен ташландык суларны агызу системасын төзү зарур.

Проект тарафыннан тәкъдим ителә:

АПКның гамәлдәге объектларында заманча канализация чистарту корылмалары төзү;

терлекчелек агынтыларын комплекслы утильләштерү һәм эшкәртү буенча Файдалана алырлык иң яхшы технологияләргә һәм техник чараларны кертү;

Чистарту корылмаларының урнашуы һәм ташлау ноктасы, аларның житештерүчәнлеге, канализация насос станциясенә ихтыяж, канализация челтәренен озынлыгы, территориянең геологик, геоморфологик һәм гидрогеологик шартларын һәм урын рельефын исәпкә алып, гидравлик исәп-хисап үткәрелгәннән соң проектлауның алдагы стадияләрендә төгәлләштерелә.

Жәлил шәһәр тибындагы бистәсен төзекләндерү һәм санитария шартларын яхшырту максатында Генераль планда өстән агып төшү системасын оештыру күздә тотыла. Рельефны һәм төзелеш төрөн исәпкә алып, катнаш схема тәкъдим ителә: ижтимагый үзәк, сәнәгать зонасы һәм күпфатирлы төзелеш территорияләреннән - ябык система буенча, ә усадьба торак төзелеше районнарыннан декоратив рәшәткәләр һәм күчмә күперләр белән жиһазландырылган ачык су агымнары буенча су агызу гамәлгә ашырылачак.

Ябык челтәр салу тирәнлеге туфракның туңу тирәнлегеннән (1,8–2,0 м) ким булмашка тиеш. Сәнәгать предприятиеләре һәм агымның аеруча пычранган өлеше өчен (аның уртача еллык күләменен 70% тан да ким булмаган өлеше) чистарту корылмалары төзү мәжбүри. Яңгыр кабул итү жайланмаларын урнаштыру урынынның рельефына туры китереп проектланган, ә агымны жайга салу өчен туплау-буалардан файдалану рөхсәт ителә.

Объектларны урнаштыруның конкрет параметрлары, житештерүчәнлек, КНСКА ихтыяж һәм челтәрләрне трассировкалау детальле эзләнүләр һәм исәпләүләр нигезендә проектлауның алдагы стадияләрендә төгәлләштерелергә тиеш. Барлык проект карарлары вәкаләтле контроль органнары белән килештерелергә тиеш.

3. Территорияне санитар чистарту

Генераль план проекты буенча пгт. Жәлил халыкның санитария-гигиена шартларын һәм территориянең экологик иминлеген яхшырту максатларында түбәндәге чаралар күздә тотыла::

- территорияне планлы-даими санитар чистарту;
- жирлек территориясеннән каты коммуналь калдыклар шәһәр тибындагы бистәгә якын урнашкан каты көнкүреш калдыклары полигонына чыгарыла. Жәлил.
- КККНЫ дифференциацияләнгән (аерым) жыюны оештыру;
- эре габаритлы калдыкларны жыю һәм саклау өчен калдыкларны жиимерергә комачаулый торган каты өслекле һәм Киртәле махсус майданчыклар оештыру;
- көнкүреш шартларында кулланыла торган энергияне саклый торган лампаларны кабул итү пунктын оештыру һәм аларны югары токсик класслы калдыкларны утильләштерү урыннарына чыгару;
- пыяла савыт, пыяла вату, макулатура, металл банкалар, металлолом, пластик һәм пластик шешәләр, киче-мамык иске-москы, автомобиль шиннары кабул итү пунктын оештыру;
- изоляцияләү катламы сыйфатында файдалану өчен ККК полигонына урам сметасын бетерү;

Терлекчелек калдыкларын утильләштерү мәсьәләсен хәл итү өлешендә Генераль планда түбәндәге вариантлар тәкъдим ителә::

- ябык тирес Саклагычлардан файдалану һәм тизәкне һәм тиресне кырларга ашлама сыйфатында чыгару;
- тирес һәм тизәк эшкәртү жайланмаларыннан файдалану.

4.Жылылык белән тәмин итү

Барлык объектларны жылыту. Жәлилне беренче чиратта һәм исәп-хисап срогына дүрт блок-модульле котельныйдан һәм үзәк котельныйдан (сәнәгать зонасы) гамәлгә ашыру күздә тотыла.

Утар торак төзелеше: биналарны жылылык белән автоном жылылык чыганаclarыннан – ике контурлы яки бер контурлы жылылык генераторларыннан (индивидуаль казаннардан) файдаланып тәмин итү тәкъдим ителә.

Жәмәгать биналары һәм күпфатирлы йортлар: әлеге объектларны жылылык белән тәмин итү 40,07 Гкал/сәгать жылылык куәте белән дүрт блок-модульле котельныйдан карала.

5.Газ белән тәмин итү

Проект барлык объектларны тотрыклы газ белән тәмин итәргә мөмкинлек бирә торган газүткәргечләрнең гамәлдәге системасыннан максималь файдалануны күздә тота.

РФ Госгортехнадзорының 2003 елгы «Газ бүлү һәм газ куллану системаларының куркынычсызлык кагыйдәләре» таләпләре нигезендә корыч газүткәргечләр өчен техник диагностика кулланылышка кертелгәннән соң 40 ел узгач башкарылырга тиеш.

Яңа торак өчен перспективалы торак төзелешенең жир кишәрлекләренә кадәр бүлү газүткәргече төзүне күздә тотарга кирәк.

Газүткәргечләр салуны һәм газ көйләгеч пунктларның урнашу урынын, гидравлик исәпләүне, геологик һәм топогеодезик эзләнүләрне исәпкә алып, проектлауның алдагы стадияләрендә төгәлләштерергә.

6.Электр белән тәмин итү

Сарман муниципаль районының 2030 елга кадәр һәм киләчәктә 2037 елга кадәр социаль-иқтисадый үсеш стратегиясе кысаларында электр белән ышанычлы тәмин итү чаралары комплексы каралган.

Төп юнәлешләр:

- жирлекне электр белән тәмин итүнең гамәлдәге схемасын куллану һәм кирәк булганда тузган ТП, КТП һәм ВЛНЫ реконструкцияләү;
- электр линиясе терәкләрен алыштыру;
- Энергия нәтижәләлеген арттыру: энергияне сак тоту технологияләрен куллану һәм реактив куәтне компенсацияләү;
- ВЛНЫ тиз эшли торган ВЧ саклау белән тәмин итү;
- подстанцияләрне телемеханизацияләү;

торақ пунктларның бүлү чөлтөрөндө электр энергиясен исәпкә алуның автоматлаштырылган системаларын монтаждау.

7.3эгийфь токлы чөлтөрлөр

Проект гамәлдәге элемент системаларынан телефонлаштыру, телевидение һәм радиофикация системаларын 100% ка проектлауны тәкъдим итә.

Гаилә коэффициенты 3,5 кешегә тигез дип кабул ителә.шулай итеп, кирәкле санда телефоннар саны 3575 тәшкил итәчәк.

Күчү темпларын һәм тоташтырылган абонентлар санын арттыру-аналог тапшырулардан интерактив телевидениегә, ул үзәндә «икене бергә» берләштерә - Интернетка киң полосалы керү һәм цифрлы TV.

Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре һәм аның социаль-икътисадый нәтижеләлеген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижеләлеген бәяләү, түбәндәге күрсәткечләргә ирешү кирәклеген исәпкә алып, 2025 ел мәгълүматлары белән чагыштыру нигезендә башкарыла:

- халыкны өзлексез эчәр су белән тәмин итү;
- микробиологик күрсәткечләр буенча гигиена таләпләренә җавап бирми торган эчәр суның тикшерелгән пробаларының чагыштырма авырлыгын 2026 елга 0,5 кә кадәр киметү %;
- су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу коммуналь системаларының тузу дәрәжәсе елына 5% ка кимү.

Программа чараларын гамәлгә ашырудан гомуми икътисадый файда «Жәлил ш. т. б.» муниципаль берәмлеге территориясендә авыручылар санын киметү, халыкның гомер озынлыгын арттыру, социаль - экологик хәлне яхшырту исәбенә ирешелер дип көтелә.

Программаны гамәлгә ашыру механизмы

- Программаны гамәлгә ашыру «Жәлил ш.т. п.» муниципаль берәмлеге халкын коммуналь инфраструктураның сыйфатлы хезмәтләре белән тәмин итүгә юнәлдерелгән программа чаралары комплексын үтәү юлы белән гамәлгә ашырыла.

- 1. Жәлил ш. т. б. башкарма комитеты:

- Жәлил ш. т. п. коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү программасын эшли;
- коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү программасы нигезендә коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан эшләнә торган инвестиция программалары проектларын формалаштыруга техник биремне раслый;
- коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан эзерләнгән инвестиция программалары проектларының аларны формалаштыруга расланган техник задание шартларына туры килү-килмәвен һәм аны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләүнең нигезләлеген тикшерә;

- кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмә күләме һәм коммуналь комплекс оешмасы товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга тиешле өстәмә күләме турында, шулай ук коммуналь инфраструктура системасына тоташтыруга тариф күләмнәре турында тәкъдимнәр эзерли;

- кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) тәкъдим ителә торган өстәмәне һәм коммуналь инфраструктура системасына тоташу тарифын исәпкә алып, коммуналь комплекс оешмалары товарларыннан һәм хезмәт күрсәтүләреннән файдаланучылар өчен файдалану мөмкинлегенә анализ ясый;

- коммуналь комплексны оештыруның инвестиция программасы проектын һәм әлеге коммуналь комплекс оешмасы тапшырган исәп-хисапларны раслау өчен муниципаль берәмлекнең закон чыгару органына жибәрә;

- Кәүҗияк авыл жирлегенә коммуналь инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын эшли;

- коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү программасы нигезендә коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан эшләнә торган инвестиция программалары проектларын формалаштыруга техник биремне раслый;

- коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан эзерләнгән инвестиция программалары проектларының аларны формалаштыруга расланган техник задание шартларына туры килү-килмәвен һәм аны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләүнең нигезләгән тикшерә;

- кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмә күләме һәм коммуналь комплекс оешмасы товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга тиешле өстәмә күләме турында, шулай ук коммуналь инфраструктура системасына тоташтыруга тариф күләмнәре турында тәкъдимнәр эзерли;

- кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) тәкъдим ителә торган өстәмәне һәм коммуналь инфраструктура системасына тоташу тарифын исәпкә алып, коммуналь комплекс оешмалары товарларыннан һәм хезмәт күрсәтүләреннән файдаланучылар өчен файдалану мөмкинлегенә анализ ясый;

- коммуналь комплексны оештыруның инвестиция программасы проектын һәм әлеге коммуналь комплекс оешмасы тапшырган исәп-хисапларны раслау өчен муниципаль берәмлекнең закон чыгару органына жибәрә;

- коммуналь инфраструктураны үстерү максатларында коммуналь комплекс оешмалары белән әлеге оешманың расланган инвестиция программасын гамәлгә ашыру шартларын билгели торган шартнамәләр төзи;

- коммуналь комплекс оешмаларының инвестиция программалары үтәлешенә мониторинг үткәрә.

- 2. Жирлек башлыгы тарафыннан расланган һәм коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү программасы нигезендә эшләнгән техник бирем шартлары нигезендә Сарман муниципаль районының коммуналь комплексын оештыру:

- инвестиция программасы проектын һәм әлеге программаны гамәлгә ашыру өчен бер елга кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләүне эзерли;

- инвестиция программасының эзерләнгән проекты һәм аны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләү муниципаль берәмлекнең башкарма органына инвестиция программасы проектының аны формалаштыруга расланган

техник бирем шартларына туры килүен һәм аны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләүнең нигезлелеген тикшерү өчен тапшыра;

- кирәк булган очракта бирелгән исәп-хисапларның, исәпләнгән финанс ихтыяжларының тәкъдим ителгән инвестиция программасы проектына туры килмәвен яисә күрсәтелгән программа проектының аны эшләүгә техник биремгә туры килмәвен тикшерү нәтижәсендә ачыкланган;

- коммуналь инфраструктураны үстерү максатларында муниципаль берәмлекнең башкарма органы белән расланган инвестиция программасын гамәлгә ашыру шартларын билгели торган шартнамә төзи.

- Коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан коммуналь инфраструктура төзүгә һәм модернизацияләүгә алына торган акчалар:

- тоташтыруга тарифның тапкырчыгышына тигез булган һәм сорала торган йөкләнешне тоташтырган өчен түләүләр;

- кулланучылар өчен бәягә (тарифка) һәм кулланучыларга ел дәвамында куелган хезмәт күләменә (жылылыкка, суга һ. б.) өстәмә арттыруга тигез инвестиция өлеше.